

עא:

עין משפט
גר מצוה

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין

מסורת הש"ס

א) כמיותו מו... ב) קטנותו...
ב) ולקוח זקני העיר...
ג) ולקוח זקני העיר...
ד) ולקוח זקני העיר...
ה) ולקוח זקני העיר...
ו) ולקוח זקני העיר...
ז) ולקוח זקני העיר...
ח) ולקוח זקני העיר...
ט) ולקוח זקני העיר...
י) ולקוח זקני העיר...

תורה אור השלם

1. ולקוח זקני העיר...
2. כי ידע לאיש בן...
3. והיה אם בן הבית...
4. ואמר אל קני עירו...
בנו זה סורר ומורה אינו...
שמע בקולו וזולל וטבא...
דברים כא כ

גליון הש"ס

א) אלא קלה בחמורה...
ב) הישר שיבי' ע"י לקוח דף...
פ ע"כ מוספת ד"ה ה"י

הגרות הב"ח

א) הי' ר"ה למנו ופי...
מן דמכיו בביה כן...
והב"ח:

מוסף רש"י

ויסרו מוסרי ויסרו...
מבן. כמיו הכא ובמזל...
שם רעו ויסרו אחיו ובכיו...
גבי סורר ומורה יתר, מה...
להלן כן עמו אף כן כן...
עמו, היינו ויסרו והכא...
מוסרו והכא, והוא יסרו...
הכא כן שמע, דלמריה...
לכן שעתו על יסרו הכא...
והיה יצ' כן לאימתי הכא...
מן, והיה אם בן הבית, מה...
הכא מלקוח אף הכא...
מלקות. (כמובן מו...
תירון בחג, כי הי'...
דאינו ופי' השתא לא...
פקילה איבא אלה מתק, דמי...
מכיו פקילה ביימיה נערה...
מכיו, שנאמר כי יהיה נערה...
במזל גבי השתא נמי...
בחוק, דכיון דלשתי גופא...
בין חטא להעמדה דבין...
לשתי קטלא לכהשתא...
(שם פה.)

כוליה קרא יתירא. דמני למכתב והולאתם אותו אל עשר העיר
הוא וסקלתם: פני שנים. דבעיני עדים שהוסיפו ועבר שאין
אביו ואמו נאמנין עליו להרגו דמכיו (דברים ח) על פי שנים עדים
יומת המת: ומלקין אותו כפני ג'. כלומר יביאובו כפני ג' דיינין
והדיינין ייחזיבוו מלקות וילקחו שליח
כ"ד כשאר הלוקין דמלקות כפני ג'
כפרקא קמא (דף טז.) דרבי אבהו.
במזכות (דף מו.) גבי מוליח שם רע
מנא לן דלקי דמכיו ולקחו וקני העיר
את האיש ויסרו אותו: למדנו ויסרו.
דמוליח שם רע מוסרו אותו דכן
סורר ומורה והוא יסרו דכן סורר
ומורה למדנו מכן דמכיו (א) שם אם כן
והוא כן למדנו מכן (דברים ה)
והיה אם בן הבית השמע: אם כן.
להלך מלתא למודא אחא ולא למעוטי
סומיין: לפסונו כנו הו'. סורר
ומורה ומשמע הוא שלקה בפניכם
ומדמכיו זה שמרתיף כאלכנו עליו
ולא סומיין: כרת עד שלא
נגמר דינו ואחר כך הקף וקן פעור.
דמו לא דיינין ליה כיון דאינו עבד
השתא לאו בר קטלא הוא: ואם
משננגמר דינו כרת. משמע גמר דין
הוי כגדרה קטילה וזכו אין לנו לחפש
בזכותו ולהיילו: ג' הו'אילו וגשפנה
דינו (גשפנה מיספו). דאינו
מעיקרא נדון עבד אחד ודיין אחד
ובלא התראה ואילו עבד השתא
בעיני התראה ופנהדין של כ"ג
ועדים: וגשפניה מיספו. דכל מיתה
גבי נח סייף^א ואילו עבד השתא עכו
למדייניה כפקילה והוא לא אחייב
בהא מיתה הלכן פעור: שאני הכא
דאינו עבד השתא לאו בר קטלא
הו'. אלכ הכא אינו עבד השתא בר
קטלא הוה אע"ג דנשתנה דינו
ומיתה לא מיפטר ודיינין ליה כדנינא
דהשתא: פ. ס. מסיפא מיובתא:
סייב. אלמא אע"ג דלשתי לא
אפטר: שהכא את חבירו. הרב דהוי
כסיף וכן בא על אשת חבירו פעור
משום דאינו עבד השתא לאו בר
קטלא הוה: עשה כן. בהיותו
כומיטו: לישראל. כגון שהרב את
ישראל או בא על אשת איש ישראל
וגתניר חייב דאי עבד השתא בר
קטלא הוה ואע"ג דנשתנה דינו לדון
בעדה ועדים והתראה אי הוה עבד
השתא מיתה לאו לשתי דרוח נמי
השתא כסיף: דאידי ואידי כפקילה.
אם לא נתניר נמי נדון כפקילה
כדאמרינן נמי כפרקין לעיל (דף טז.)

בן נח שבידך את השם ונתניר ב'. מימה אי הוה מילמיה דרבי
חינה כנפלי דפלוגי כהולך וינחום דף מה: מפני מה גרים
מעוין בזמן הזה מפני שלא קיימו ו' מלות שקבלו עליהן בני נח אלמא
מיענשי ורבי יופי פליג הכס ואתר גר שנתניר כקטן שנולד דמי ולא
מיענשי כלל ועוד קשה דסוגיא דהכא
לנא כמד דאמרינן עשה כן בישראל
חייב ואי כר' יופי כקטן שנולד דמי
ונראה שיש להלך דכולה שמעתינן
דכיון אדם והתם כדני שמים:
קלה בחמורה מישך שייבא. חנק
שהיא מיתה קלה היה ראו
לו מתחלה יותר ובסמוך גבי סרחה
ולנסוף נגרה דקאמר כפקילה מ"ט
לא לכיון דלשתי אישתי הא דקרי
ליה אישתי לאו אמיתה קאי אלמ
אישתי גופה והא דאמר רבי יוחנן
לנא תני מידון כפקילה והכא לא
דיינין ליה במיתה כמיתה משום
דהתם לא אישתי דנא כי הכא
ומיהו קשה דגבי סרחה ואחר כך
נגרה לא משמע דליידי כדניי הגוף
מדקאמר כ"ש הכא דלשתי לגמרי
משמע דלשתי קמא כהאי ונראה
לפרש דהא דקאמר קלה בחמורה
מישך שייבא לאו למימר דלא חשיב
אישתי קטלא דמכל מקום קטלא
אישתי אלכ כלומר אית לן למדייניה
כקלה כיון דמעיקרא נתחייב אף
בחמורה מזו ולא דמי לכן נח שבידך
את השם דלא דיינין במיתה דהשתא
דחמורה דמעיקרא לא אחייב בה
ובמיתה דמעיקרא נמי לא כיון
דהשתא לא שייכא ביה:
מסתברא

א מ"י ס"ו מהלכות
ממרים הלכה ט'
לא ב ג מ"י ס"י מהל'
מלכים הלכה ד'
לב ד מ"י ס"ג מהל'
אשורי כהיל הלכה
והלכה י'

דכוליה קרא יתירא הוא: ומתרין בפני
שלשה: למה לי בתרי סגיא אמר אביי הכי
קאמר מתרין בו בפני שנים ומלקין אותו
בפני שלשה מלקות כבן סורר ומורה היבא
כתיבא כדר' אבהו^א דאמר ר' אבהו למדנו ויסרו
^ב מוסירו ויסרו ^ג מבן וכן מבן ^ד והיה אם בן
הבות הרשע: חור וקלקל נידון בב' ג' [וכו'] : האי
מבעי ליה ^ה זה ולא סומין אם כן לכתוב
בננו הוא מאי בננו זה שמע מינה תרתי:
מתני' כרת עד שלא נגמר דינו ואחר כך
הקף וקן התחתון פעור ואם משננגמר דינו
כרת ואחר כך הקף וקן התחתון חייב:
גמ' אמר ר' חנינא ^א בן נח שבידך את השם
ואחר כך נתניר פעור והואיל ונשתנה דינו
^ב (נשתנה) מיתתו נימא מסייעא ליה כרת עד
שלא נגמר דינו ואח"כ הקף וקן התחתון
פעור מאי טעמא לאו משום דאמרינן והואיל
ואישתי אישתי לא שאני הכא דאי עבד
השתא לאו בר קטלא הוא ת"ש אם משננגמר
דינו כרת ואחר כך הקף וקן התחתון חייב
נגמר דינו קאמרת נגמר דינו גברא קטילא
הוא תא שמע ^א בן נח שהכה את חבירו ובה
על אשת חבירו ונתניר חייב ואמאי נימא והואיל
ואישתי אישתי דינו ומיתתו בעינן והאי
דינו אישתי מיתתו לא אישתי בשלמא
רוצח מעיקרא סייף והשתא סייף איש מעיקרא סייף והשתא חנק
בנערה המאורסה ראדיי ואידי כפקילה והא עשה כן בישראל דומיא דאשת
חבירו קתני * אלא קלה בחמורה מישך שייבא הניחא לרובן דאמרי סייף
חמור אלכ לרבי שמעון דאמר חנק חמור מאי איבא למימר רבי שמעון
סבר לה כתנא "רבי מנשה דאמר כל מיתה האמורה לכני נח אינה אלא
חנק בשלמא אשת איש מעיקרא חנק והשתא חנק אלא רוצח מעיקרא
חנק והשתא סייף קלה בחמורה מישך שייבא לימא מסייעא ליה ^א סרחה
ואחר כך בגרה תירון כחנק כפקילה מ"ט לא לאו משום דהואיל ואישתי
אישתי וכ"ש הכא דאישתי לגמרי האמר ליה רבי יוחנן "ליתא תני תירון
כפקילה: **מתני'** בן סורר ומורה נידון "על שם סופו ימות זכאי ואל
ימות חייב שמיתתו של רשעים הנאה להן והנאה לעולם לצדיקים רע להן
ורע לעולם פיוור לרשעים הנאה להן והנאה לעולם ולצדיקים רע להן ורע
לעולם כנוס לרשעים רע להן ורע לעולם ולצדיקים הנאה להן והנאה לעולם
שקט לרשעים רע להן ורע לעולם לצדיקים הנאה להן והנאה לעולם:
גמ'

בא על ערות ישראל שאין להם לכן נח נדון כדניי ישראל ואוקימנא בנערה המאורסה דלדידה לית ליה להו ודיינין להו כדנינא דירין: והא
עשה כן בישראל דומיא דאשת חבירו קתני. אלמא בישראל בעל עסקינן דאינו נאשת חבירו ליבא נערה המאורסה כדאמרינן"
בעולת בעל יש להן נערה המאורסה אין להם: אלא קלה בחמורה מישך שייבא. כלומר לעולם בא"א ודקא קטילא לך אמאי חייב הכי
נשתנה דינו ומיתתו אין כאלן שינוי מיתה דיש ככלל מיתה חמורה מיתה קלה וכיון דמעיקרא הוי סייף דחמורה והשתא מיתה חנק קלה
ככלל מיתה זו הוה ויתר היה ראו לו מתחלה. אלכ כרת השם מעיקרא הוה סייף קל והשתא סקילה דחמורה: מאי איבא למימר.
הכי נשתנה מיתתו דבמיתה חמורה זו לא היה ראו: לימא מסייעא ליה. לרבי חנינא דאמר דנינא דהשתא כפי למדייניה: סרחה. נערה
המאורסה צימי נערת שהיא כפקילה ולנסוף נגרה משעמדה דבין: סדון בחנק. כדנינא דהשתא: כפקילה מאי טעמא לא. מתנה
משום דכיון דלשתי גופה אישתי קטלא ונהי דלגמרי לא מיפטר משום דקלה בחמורה מישך שייבא כל שכן הכא דלשתי לגמרי בין
דנינו בין במיתתו וכיון דלא ממייב בהא מיתה פעור לגמרי: סדון כפקילה. דמעיקרא אע"ג דלשתי גופה לא אישתי קטלא הכא נמי
נדייניה כמעיקרא במיתתו הקלה: **מתני'** הנייה להס. שאין מוסיפין לחטוא: והנייה לעולם. ששקטה כל הארץ: רע להס. שהיו
מוסיפין זכות: רע לעולם. שהיו מניינין על דורס ומוסיפין את הדורות: יין וסיפה לרשעים הנייה להס והנייה לעולם. כל זמן
ששותין וישנין אינן חוטאין ואינן מריעין לבריית: לנדיקים רע להס. שאין עוסקין בחמורה: רע לעולם. שהחמורה שהן עוסקין
בה מנייה על הדור וכהן מתנטלין פורענות בה לעולם: פיוור. שנפרדין זה מזה ואין יכולין להועיל עשה רעה ולסייע זה את זה:
גמ'

בא על ערות ישראל שאין להם לכן נח נדון כדניי ישראל ואוקימנא בנערה המאורסה דלדידה לית ליה להו ודיינין להו כדנינא דירין: והא
עשה כן בישראל דומיא דאשת חבירו קתני. אלמא בישראל בעל עסקינן דאינו נאשת חבירו ליבא נערה המאורסה כדאמרינן"
בעולת בעל יש להן נערה המאורסה אין להם: אלא קלה בחמורה מישך שייבא. כלומר לעולם בא"א ודקא קטילא לך אמאי חייב הכי
נשתנה דינו ומיתתו אין כאלן שינוי מיתה דיש ככלל מיתה חמורה מיתה קלה וכיון דמעיקרא הוי סייף דחמורה והשתא מיתה חנק קלה
ככלל מיתה זו הוה ויתר היה ראו לו מתחלה. אלכ כרת השם מעיקרא הוה סייף קל והשתא סקילה דחמורה: מאי איבא למימר.
הכי נשתנה מיתתו דבמיתה חמורה זו לא היה ראו: לימא מסייעא ליה. לרבי חנינא דאמר דנינא דהשתא כפי למדייניה: סרחה. נערה
המאורסה צימי נערת שהיא כפקילה ולנסוף נגרה משעמדה דבין: סדון בחנק. כדנינא דהשתא: כפקילה מאי טעמא לא. מתנה
משום דכיון דלשתי גופה אישתי קטלא ונהי דלגמרי לא מיפטר משום דקלה בחמורה מישך שייבא כל שכן הכא דלשתי לגמרי בין
דנינו בין במיתתו וכיון דלא ממייב בהא מיתה פעור לגמרי: סדון כפקילה. דמעיקרא אע"ג דלשתי גופה לא אישתי קטלא הכא נמי
נדייניה כמעיקרא במיתתו הקלה: **מתני'** הנייה להס. שאין מוסיפין לחטוא: והנייה לעולם. ששקטה כל הארץ: רע להס. שהיו
מוסיפין זכות: רע לעולם. שהיו מניינין על דורס ומוסיפין את הדורות: יין וסיפה לרשעים הנייה להס והנייה לעולם. כל זמן
ששותין וישנין אינן חוטאין ואינן מריעין לבריית: לנדיקים רע להס. שאין עוסקין בחמורה: רע לעולם. שהחמורה שהן עוסקין
בה מנייה על הדור וכהן מתנטלין פורענות בה לעולם: פיוור. שנפרדין זה מזה ואין יכולין להועיל עשה רעה ולסייע זה את זה:
גמ'